

Nutarimas skelbtas: Žin., 2004, Nr. 135-4900
Neoficialus nutarimo tekstas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ NUTARIMAS

DĖL NETEISĖTAI IŠ EUROPOS SAJUNGOS VALSTYBĖS NARĖS TERITORIJOS IŠVEŽTŲ KULTŪROS OBJEKTŲ GRAŽINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2004 m. rugpjūčio 31 d. Nr. 1107
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo (Žin., 1996, Nr. [14-352](#); 2008, Nr. [81-3183](#)) 16 straipsniu ir įgyvendindama 1993 m. kovo 15 d. Tarybos direktyvą 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų gražinimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 2 skyrius, 4 tomas, p. 399), Lietuvos Respublikos Vyriausybė
n u t a r i a :

Preambulės pakeitimai:

Nr. [642](#), 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30)

1. Patvirtinti Neteisėtai iš Europos Sąjungos valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų gražinimo taisykles (pridedama).

2. (neteko galios).

Punkto pakeitimai:

Nr. [642](#), 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30)

3. Pavesti Kultūros ministerijai informuoti Europos Komisiją, kad Kultūros ministerija yra paskirta Lietuvos Respublikos įgaliota institucija, priimanti prašymus grąžinti neteisėtai iš Europos Sąjungos valstybės narės teritorijos išvežtus kultūros objektus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [642](#), 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30)

4. Nustatyti, kad Kultūros ministerija kas treji metai teikia Europos Komisijai 1993 m. kovo 15 d. Tarybos direktyvos 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų gražinimo taikymo ataskaitą.

Ministras Pirmininkas

Algirdas Brazauskas

Kultūros ministrė

Roma Žakaitienė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2004 m. rugpjūčio 31 d. nutarimu Nr. 1107

NETEISĖTAI IŠ EUROPOS SAJUNGOS VALSTYBĖS NARĖS TERITORIJOS IŠVEŽTŲ KULTŪROS OBJEKTŲ GRAŽINIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIS NUOSTATOS

1. Neteisėtai iš Europos Sąjungos valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų gražinimo taisyklės (toliau vadinama – šios Taisyklės) parengtos įgyvendinant 1993 m. kovo 15 d.

Tarybos direktyvą 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo ir taikomos kultūros objektams, neteisėtai išvežtiems iš bet kurios Europos Sąjungos valstybės narės (toliau vadinama – valstybė narė) teritorijos po 1993 m. sausio 1 d. (įskaitytinai). Šios Taisyklės reglamentuoja neteisėtai išvežtų iš valstybės narės teritorijos kultūros objektų grąžinimo iš Lietuvos Respublikos procedūras ir sąlygas.

2. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

[Pastraipos redakcija iki 2010 m. gruodžio 31 d.]:

Visuomeninės kolekcijos – kolekcijos, kurios nuosavybės teise priklauso valstybei narei, valstybių narių vietinės ar regioninės valdžios institucijai arba valstybėje narėje esančiam ir pagal tos valstybės narės teisės aktus viešuoju laikomam juridiniam asmeniui, kurio dalyvė yra valstybė (jos institucijos) arba vietinės ar regioninės valdžios institucija arba yra jų finansuojama, ir įtrauktos į muziejų, valstybinės archyvų sistemos įstaigų arba bibliotekų saugomų kolekcijų apskaitos dokumentus.

[Pastraipos redakcija nuo 2011 m. sausio 1 d.]:

Visuomeninės kolekcijos – kolekcijos, kurios nuosavybės teise priklauso valstybei narei, valstybių narių vietinės ar regioninės valdžios institucijai arba valstybėje narėje esančiam ir pagal tos valstybės narės teisės aktus viešuoju laikomam juridiniam asmeniui, kurio dalyvė yra valstybė (jos institucijos) arba vietinės ar regioninės valdžios institucija arba yra jų finansuojama, ir įtrauktos į muziejų, subjektų, vykdančių dokumentų ir archyvų valstybinį administravimą, arba bibliotekų saugomų kolekcijų apskaitos dokumentus

Neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtas kultūros objektas (toliau vadinama – neteisėtai išvežtas kultūros objektas) – kultūros objektas, išvežtas arba išsiųstas iš valstybės narės teritorijos, pažeidžiant jos nacionalinio turto apsaugos taisykles arba 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 116/2009 dėl kultūros vertybių eksporto (Kodifikuota redakcija) (OL 2009 L 39, p.1) nuostatas, arba negražintas pasibaigus teisėto laikino išvežimo laikotarpiui arba pažeidus kokią kitą tokio laikino išvežimo sąlygą.

Prašančioji valstybė narė – valstybė narė, iš kurios teritorijos kultūros objektas neteisėtai išvežtas.

Valstybė narė, į kurią kreipiamasi – valstybė narė, kurios teritorijoje atsidūrė neteisėtai iš kitos valstybės narės išvežtas kultūros objektas.

Gražinimas – fizinis kultūros objekto grąžinimas į prašančiosios valstybės narės teritoriją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [642](#), 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30) (neteko galios 7 ir 8 punkto pastraipos)

Nr. [1676](#), 2010-11-24, Žin., 2010, Nr. 139-7139 (2010-11-27)

3. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių įstatyme vartojamas sąvokas.

4. Šiose Taisyklėse kultūros objektu laikomas objektas, kuris prieš arba po jo neteisėto išvežimo iš valstybės narės teritorijos yra klasifikuojamas pagal valstybės narės teisės aktus arba administracines procedūras kaip nacionalinio turto dalis, turinti meninę, istorinę ar archeologinę vertę, ir priklauso vienai iš šių kategorijų:

4.1. archeologijos objektai, senesni kaip 100 metų, gauti iš:

4.1.1. žemės arba dugno kasinėjimų ar radinių;

4.1.2. archeologijos vietovių;

4.1.3. archeologijos kolekcijų;

4.2. elementai, senesni kaip 100 metų, kurie yra neatsiejama išardytų meninių, istorinių ar religinių paminklų dalis;

4.3. mozaikos, sukurtos tik ranka bet kokia medžiaga, nepriskirtos šių Taisyklių 4.1 ir 4.2 punkte nurodytoms kategorijoms, ir piešiniai, nupiešti tik ranka ant bet kokio pagrindo bet kuria medžiaga*;

4.4. piešiniai ir paveikslai, nepriskirti šių Taisyklių 4.3 ir 4.5 punktuose nurodytoms kategorijoms, sukurti tik ranka ant bet kurios kūrimo priemonės ir bet kokia medžiaga*;

4.5. akvarele, guašu ir pastele tapyti paveikslai, sukurti tik ranka bet kokia medžiaga*;

* Senesni kaip 50 metų ir nepriklausantys jų kūrėjams.

4.6. graviūros, estampai, šilkografijos ir litografijos darbai, atitinkamos jų plokštelės ir originalai*;

4.7. originalios skulptūros, statulos ir jų kopijos, sukurtos tokiu pat būdu kaip originalas, nepriskirtos šių Taisyklių 4.1 punkte nurodytai kategorijai*;

4.8. nuotraukos ir kino juostos, jų negatyvai*;

4.9. inkunabulai ir rankraščiai, žemėlapiai ir natos – pavieniai arba kolekcijos*;

4.10. knygos, senesnės kaip 100 metų, – pavienės arba kolekcijos;

4.11. spausdinti žemėlapiai, senesni kaip 200 metų;

4.12. prieš 50 metų ir anksčiau sukurti dokumentai ant bet kokio pagrindo;

4.13. zoologijos, botanikos, mineralogijos ar anatomijos kolekcijos** ir jų pavyzdžiai, kolekcijos**, reikšmingos istoriniu, paleontologiniu, etnografiniu ar numizmatiniu požiūriu;

4.14. transporto priemonės, senesnės kaip 75 metų;

4.15. bet kurie kiti antikvariniai daiktai, nepriskirti šių Taisyklių 4.1–4.14 punktuose nurodytoms kategorijoms, senesni kaip 50 metų;

4.16. kultūros objektai, kurie nepriklauso nė vienai iš 4.1–4.15 punktuose nurodytų kategorijų ir yra neatskirama visuomeninės kolekcijos, įtrauktos į muziejų, archyvų arba bibliotekų saugyklų fondų inventorinius sąrašus, dalis arba bažnytinių institucijų inventoriaus dalis.

5. Kultūros objektams, nurodytiems šių Taisyklių 4.1–4.15 punktuose, taikomos šios finansinės ribinės vertės (išreikštos litais):

5.1. bet kokia vertė:

archeologijos objektams (4.1 punktas);

išardytiems paminklams (4.2 punktas);

inkunabulams ir rankraščiams (4.9 punktas);

dokumentams, sukurtiems prieš 50 metų ir anksčiau (4.12 punktas);

5.2. 51792 litų:

mozaikoms ir piešiniams (4.3 punktas);

graviūroms (4.6 punktas);

nuotraukoms (4.8 punktas);

spausdintiems žemėlapiams (4.11 punktas);

5.3. 103584 litų – akvarele, gvašu ir pastele nutapytiems paveikslams (4.5 punktas);

5.4. 172640 litų:

skulptūroms (4.7 punktas);

knygomis (4.10 punktas);

kolekcijoms (4.13 punktas);

transporto priemonėms (4.14 punktas);

bet kuriems kitiems daiktams (4.15 punktas);

5.5. 517920 litų – piešiniams (4.4 punktas).

II. KULTŪROS MINISTERIJOS FUNKCIJOS IR PRAŠYMAI GRAŽINTI KULTŪROS OBJEKTUS

[Punkto redakcija iki 2010 m. gruodžio 31 d.]:

6. Prašančiosios valstybės narės įgaliotos institucijos prašymu Kultūros ministerija, bendradarbiaudama su Muitinės departamentu prie Finansų ministerijos, Lietuvos kriminalinės policijos biuro Tarptautinių ryšių tarnybos Interpolo Lietuvos nacionaliniu skyriumi, Lietuvos archyvų departamentu prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Užsienio reikalų ministerija ir Vidaus reikalų ministerija, ieško nurodyto iš jos teritorijos neteisėtai išvežto kultūros objekto, identifikuodama jo savininką ir (arba) valdytoją. Prašyme gražinti kultūros objektą (toliau vadinama – prašymas) turi būti pateikta visa tokiai paieškai užtikrinti reikalinga informacija, ypač faktinė arba spėjama neteisėtai išvežto kultūros objekto buvimo vieta.

[Punkto redakcija nuo 2011 m. sausio 1 d.]:

** Daiktai, kurie yra palyginti reti, kurie paprastai nenaudojami pagal pirminę jų paskirtį, dėl kurių sudaromi ypatingi sandoriai, o ne prekiaujama jais, kaip įprasta prekiauti panašiais naudoti skirtais daiktais, ir kurie labai vertingi prašančiajai valstybei narei.

6. Prašančiosios valstybės narės įgaliotos institucijos prašymu Kultūros ministerija, bendradarbiaudama su Muitinės departamentu prie Finansų ministerijos, Lietuvos kriminalinės policijos biuro Tarptautinių ryšių tarnybos Interpolo Lietuvos nacionaliniu skyriumi, Lietuvos vyriausioju archyvaru, Užsienio reikalų ministerija ir Vidaus reikalų ministerija, ieško nurodyto iš jos teritorijos neteisėtai išvežto kultūros objekto, identifikuodama jo savininką ir (arba) valdytoją. Prašyme grąžinti kultūros objektą (toliau vadinama – prašymas) turi būti pateikta visa tokia paieškai užtikrinti reikalinga informacija, ypač faktinė arba spėjama neteisėtai išvežto kultūros objekto buvimo vieta

Punkto pakeitimai:

Nr. [642](#), 2009-06-17, *Žin.*, 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30)

Nr. [1676](#), 2010-11-24, *Žin.*, 2010, Nr. 139-7139 (2010-11-27)

7. Kultūros ministerija, bendradarbiaudama su suinteresuota valstybe nare ir šių Taisyklių 6 punkte nurodytomis institucijomis, imasi visų leistinių priemonių, užtikrinančių, kad neteisėtai išvežtas kultūros objektas būtų išsaugotas fiziškai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [642](#), 2009-06-17, *Žin.*, 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30)

8. (neteko galios).

Punkto pakeitimai:

Nr. [642](#), 2009-06-17, *Žin.*, 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30)

9. Kultūros ministerija, bendradarbiaudama su šių Taisyklių 6 punkte nurodytomis institucijomis, sudaro sąlygas prašančiosios valstybės narės kompetentingoms valdžios institucijoms patikrinti, ar atitinkamas objektas yra kultūros objektas, jeigu ši patikra atliekama per 2 mėnesius nuo pranešimo pagal šių Taisyklių 14 punktą dienos. Neatlikus šios patikros per nurodytąjį laiką, šių Taisyklių 7 punktą nebetaikomas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [642](#), 2009-06-17, *Žin.*, 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30)

10. Kultūros ministerija tarpininkauja prašančiajai valstybei narei ir savininkui (arba) valdytojui kultūros objektų grąžinimo klausimais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [642](#), 2009-06-17, *Žin.*, 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30)

11. (neteko galios).

Punkto pakeitimai:

Nr. [642](#), 2009-06-17, *Žin.*, 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30)

12. Prašančioji valstybė narė, teikdama Lietuvos Respublikos kompetentingam teismui ieškinį dėl neteisėtai išvežto kultūros objekto grąžinimo, kartu pateikia:

12.1. dokumentas, kuriame aprašomas objektas, dėl kurio pateiktas prašymas, ir konstatuojama, kad tai yra kultūros objektas;

12.2. prašančiosios valstybės narės kompetentingų valdžios institucijų pareiškimas, kad šis kultūros objektas neteisėtai išvežtas iš jos teritorijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [642](#), 2009-06-17, *Žin.*, 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30)

13. Prašančiosios valstybės narės centrinė valdžios institucija nedelsdama informuoja Kultūros ministeriją apie bylos iškėlimą, kad būtų užtikrintas atitinkamo objekto grąžinimas, o Kultūros ministerija nedelsdama informuoja kitų valstybių narių centrines valdžios institucijas.

14. Kultūros ministerija praneša suinteresuotoms valstybės narės įgaliotoms institucijoms apie savo teritorijoje rastą kultūros objektą, jeigu yra pagrįstų priežasčių tikėti, kad jis neteisėtai išvežtas iš kitos valstybės narės teritorijos.

15. Neteisėtai išvežto kultūros objekto finansinę vertę ir atitiktį šių Taisyklių 5 punkte nurodytoms finansinėms ribinėms vertėms nustato Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos ir apie tai raštu informuoja Kultūros ministeriją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [642](#), 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30)

III. KOMPENSACIJŲ MOKĖJIMAS IR IŠLAIDŲ PADENGIMAS

16. Teismas priima sprendimą grąžinti neteisėtai išvežtą kultūros objektą, jeigu nustato, kad tai yra kultūros objektas, neteisėtai išvežtas iš valstybės narės teritorijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [642](#), 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30)

17. Kompetentingam valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teismui priėmus sprendimą grąžinti prašančiajai valstybei narei neteisėtai išvežtą kultūros objektą, jo savininkui ir (arba) valdytojui priteisiama tokia kompensacija, kuri pagal bylos aplinkybes laikoma teisinga, jeigu šis savininkas ir (arba) valdytojas, įsigydamas objektą, buvo pakankamai apdairus. Prašančioji valstybė narė minėtąją kompensaciją sumoka atgavusi neteisėtai išvežtą kultūros objektą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [642](#), 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30)

18. Dovanojimo arba paveldėjimo atveju savininko padėtis nėra palankesnė nei to asmens, iš kurio jis tą objektą tokiu būdu įgijo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [642](#), 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30)

19. Prašančioji valstybė narė padengia sprendimo grąžinti neteisėtai išvežtą kultūros objektą vykdymo išlaidas, taip pat išlaidas, patirtas vykdant šių Taisyklių 7 punkte nurodytas priemones.

20. Teisinga kompensacija mokama ir šių Taisyklių 19 punkte atitinkamai nurodytos išlaidos padengiamos nepažeidžiant valstybės narės teisės imtis tinkamų veiksmų ir atsiimti šias sumas iš asmenų, atsakingų už tokį neteisėtai išvežto kultūros objekto išvežimą iš jos teritorijos.

21. Grąžinto kultūros objekto nuosavybės teisę reglamentuoja prašančiosios valstybės narės teisės aktai.

22. Šios Taisyklės neturi įtakos nagrinėjamiems civilinėms ar baudžiamosioms byloms, kurias pagal valstybių narių nacionalinės teisės normas gali iškelti pavogto kultūros objekto prašančioji valstybė narė ir (arba) savininkas.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS (neteko galios).

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [642](#), 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30)

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [642](#), 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 78-3238 (2009-06-30)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. RUGPJŪČIO 31 D. NUTARIMO NR. 1107 "DĖL NETEISĖTAI IŠ EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBĖS NARĖS TERITORIJOS IŠVEŽTŲ KULTŪROS OBJEKTŲ GRĄŽINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO" PAKEITIMO

Nutarimas įsigalioja 2009-07-01.

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1676](#), 2010-11-24, Žin., 2010, Nr. 139-7139 (2010-11-27)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. RUGPJŪČIO 31 D. NUTARIMO NR. 1107
"DĖL NETEISĖTAI IŠ EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBĖS NARĖS TERITORIJOS IŠVEŽTŲ
KULTŪROS OBJEKTŲ GRAŽINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO" PAKEITIMO

Nutarimas įsigalioja 2011-01-01.

*** Pabaiga ***

Redagavo Vilija Tamaliūnienė (2010-11-30)
vitama@lrs.lt

UNESCO Cultural Heritage Laws Database
(Copyright and Disclaimer apply)